

NARODNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA «DERVIŠ SUŠIĆ»

TUZLA

2013.
SEDAMDESET GODINA POSTOJANJA

IMPRESUM

Izdavač:	Narodna i univerzitetska biblioteka «Derviš Sušić» Tuzla
Za izdavača:	Dr. sc. Edin Jahić
Urednici:	Dr. sc. Edin Jahić, Sabina Babajić
Tekst:	Sabina Babajić
Design:	Mujo Grbić
Fotografija:	F. Ibrahimović, A. Vilić Galešić A. Bajrić, arhiva Biblioteke
Štampa:	OFF-SET Štamparija Tuzla
Tuzla	2016.
ISBN	978-9958-525-46-9

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i
Hercegovine, Sarajevo

027.53(497.6 Tuzla)"1946/2016"(084)

NARODNA i univerzitetska biblioteka "Derviš
Sušić" Tuzla : sedamdeset godina postojanja / [tekst
Sabina Babajić ; fotografija Faruk Ibrahimović ... [et
al.]. - Tuzla : Narodna i univerzitetska biblioteka
"Derviš Sušić", 2016. - 69 str. : ilustr. ; 23 x 22 cm

ISBN 978-9958-525-46-9
1. Babajić, Sabina
COBISS.BH-ID 23131910

NARODNA I UNIVERZITETSKA
BIBLIOTEKA
„DERVIŠ SUŠIĆ“
TUZLA

- sedamdeset godina postojanja -

Tuzla, 2016.

Povodom jubileja Biblioteke

Narodna i univerzitetska biblioteka „Derviš Sušić“ obilježava značajan jubilej – 70 godina postojanja i rada. Ovaj događaj je i povod za objavljivanje jubilarne publikacije, koja bi trebala da nosi obilježje historiografskog pregleda ili ljetopisa. U skladu s navedenom praksom nastala je ne tako davno monografija Biblioteke u povodu obilježavanja 65 godina njenog postojanja. Stoga smo namjerili da nova publikacija u tom pogledu bude nepretenciozna jer ona, prije svega, treba da skrene pažnju javnosti na sedamdeset godina dugu tradiciju Biblioteke, ali i na određene vrijednosti koje su rezultat njenog višedecenijskog postojanja.

Upravo, to je i razlog što smo se odlučili da ova publikacija bude koncipirana kao ilustrirani pregled Biblioteke danas.

Također, objavljivanje monografije je prilika da s ponosom istaknemo činjenicu da je tuzlanska Biblioteka danas svrstana u red vodećih biblioteka unutar bosanskohercegovačkog bibliotečkog okruženja, a što potvrđuje i njen stečeni ugled unutar regiona gdje slovi za jednu od prepoznatljivih.

Ona je za mnoge Tuzlanke i Tuzlake jedan od simbola njihovog grada - gradska biblioteka. Svjedočanstva o njenoj opstojnosti i kontinuiranom napretku integrirana su u kulturnu povijest Tuzle.

Ova monografija je i način da se upute zahvale svima koji su zaslužni za njen uspješan rad, a to su: uposlenici sadašnji i bivši koji su svojim nesebičnim radom doprinijeli da postanemo jedna od najboljih biblioteka u Bosni i Hercegovini, korisnici i saradnici Biblioteke, te suosnivači koji su svih ovih godina omogućili njeno funkcioniranje.

Dr. sc. Edin Jahić, direktor

Jasmin Imamović

Rođendanska čestitka

Kultura i obrazovanje, nisu nadgradnja, nego sami temelj svakoga društva. Knjige i učeni ljudi snaga su i sigurnost tog temelja. Biblioteka „Derviš Sušić“ u Tuzli riznica je knjiga, kao najvećeg blaga čovječanstva. Želim joj sretan 70. i sve buduće rođendane.

Jasmin Imamović, gradonačelnik Tuzle

Dol. Tuzla

Post und Telegrafenamtl

UVOD

Navršila se i sedma decenija od osnivanja Narodne i univezitetske biblioteke „Derviš Sušić“ Tuzla. Njeno osnivanje 1946. godine, osim što je predstavljalo nastavak bogate bibliotečke prakse u Tuzli, značilo je i ustanovljenje njene buduće društvene uloge i statusa.

Djelujući u jednoj veoma raznovrsnoj čitalačkoj sredini, oblikovanoj u duhu radničke klase, ali u isto vrijeme i, u duhu visokih vrijednosti tuzlanskih stvaralaca, ona je uspješno, svih ovih godina, korespondirala sa zadatim društvenim prilikama vršeći važnu misiju unapređenja kulture i obrazovanja.

Svoj status važne i respektabilne kulturno-obrazovne institucije, Biblioteka je potvrđivala unutar bosanskohercegovačke i regionalne bibliotečke mreže, a što dokumentira i njena privilegiranost na obavezni primjerak bosanskohercegovačke štamapane produkcije. A na toj osnovi i počivaju temelji najznačajnijih fondova ove kuće među kojima je, svakako, i Zavičajna zbirka.

Razvojni put Biblioteke „Derviš Sušić“ pratilo je često suočavanje sa nedaćama neadekvatnog smještaja, te čestim selidbama koje su trajno obilježile usud višedecenijskog „nomada“ među zgradama od kulture. U toku proteklih sedam decenija status tuzlanske Biblioteke se mijenjao. Ona proširuje svoju djelatnost, te od Gradske narodne biblioteke izrasta u Narodnu i univerzitetsku. Zahvaljujući savremenim tehnologijama, prije svega programskom servisu COBISS (kooperativni online bibliografski sistem i servis), Biblioteka kao članica bibliotečkog informativnog sistema sudjeluje u plemenitoj ideji najneposrednije saradnje sa ostalim bibliotekama - članicama sistema. I time obezbjeđuje kvalitetnije pretpostavke za svoj rad, a prije svega efikasniji pristup informacijama, kao i uvođenju automatizirane pozajmice. U skladu s navedenim funkcijama i zadacima, Narodna i univerzitetska biblioteka „Derviš Sušić“ Tuzla razvijala se kao javna općenaučna biblioteka polivalentnog sadržaja. Ona danas djeluje i kao centralna - matična biblioteka Tuzlanskog kantona s osnovnim ciljem osiguranja dostupnosti svih vrsta informacija najširem krugu aktuelnih i potencijalnih korisnika - građana Grada Tuzle i Tuzlanskog kantona.

Biblioteka putem izložbenih postavki pokušava skrenuti pozornost čitalaca
na nova atraktivna izdanja domaćih i stranih autora

Stara zgrada Biblioteke nalazila se u dijelu grada koji je vidno tonuo. To je bio razlog što je ulaz u zgradu Biblioteke bivao 'lakši', zato što su stepenice na ulazu zbog tonjenja grada ostajale bez jednog stepenika, zgrada je tonula.

Svrćali su tamo mnogi tragajući za konkretnim autorima, neki isključivo u čitaonicu gdje bi satima listali književne časopise ili prisustvovali književnim večerima koja se pamte po gostovanjima značajnih književnika. Mnogima je upravo ta Biblioteka jedno od ljepših sjećanja.

Kolektiv Biblioteke, 1986.

Nova zgrada Biblioteke smještena je u tihom kvartu nadomak gradskog parka. Duže od jednog stoljeća prati je plemenita misija. Bila je dom i škola đacima i klinika za bolesnu djecu prije no što je udomila knjige.

**SLUŽBA ZA NABAVKU I OBRADU
BIBLIOTEČKE GRADE**

Put knjige do čitaoca

Kroz različite vidove popune postojećih fondova novim naslovima, nabavka u Biblioteci se odvija u dva pravca, jedan je tekući koji podrazumijeva preuzimanje obaveznog primjerka bosansko-hercegovačke izdavačke produkcije, poklona, a ponekad i međubibliotečku razmjenu vrijednih izdanja.

Uz to naše službe stalno istražuju interes korisnika i tada njihove želje i potrebe budu obezbijeđene kupovinom. Drugi je retrospektivno traganje za značajnim, a ponekad i zaboravljenim naslovima, koji naše zbirke treba da učine sveobuhvatnim.

Bibliotečki katalozi - vodiči kroz fondove

Uloga biblioteke danas teško bi bila ostvariva da nije podržana savremenim informacijskim tehnologijama koje ruše paradigmu o biblioteci kao „usamljenom otoku“.

Obrada bibliotečke građe vrši se uz upotrebu programske opreme COBISS (Kooperativni online bibliografski sistem i servis). Naša Biblioteka je članica navedenog sistema koji predstavlja organizacijski model povezivanja biblioteka u nacionalni bibliotečko-informacijski sistem sa uzajamnom katalogizacijom, uzajamnom bibliografsko-kataloškom bazom podataka COBIB.

Na obostrano zadovoljstvo uposlenika Biblioteke ali i njenih korisnika COBISS je donio čitav niz olakšica: efikasniji unos i pretraživanje informacija o naslovima putem elektronskog kataloga, automatiziranu posudbu ali i reviziju postojećih fondova na što je Biblioteka veoma ponosna budući da je prva unutar bosanskohercegovačke mreže preko COBISS modula-inventura izvršila revizijski uvid u vlastite fondove.

*Kooperativni online
bibliografski sistem i servisi,
cobiss.bh*

*Elektronski katalog (Cobiss.ba),
kao i lisni katalog (abecedni i stručni)
dostupni su svim našim korisnicima*

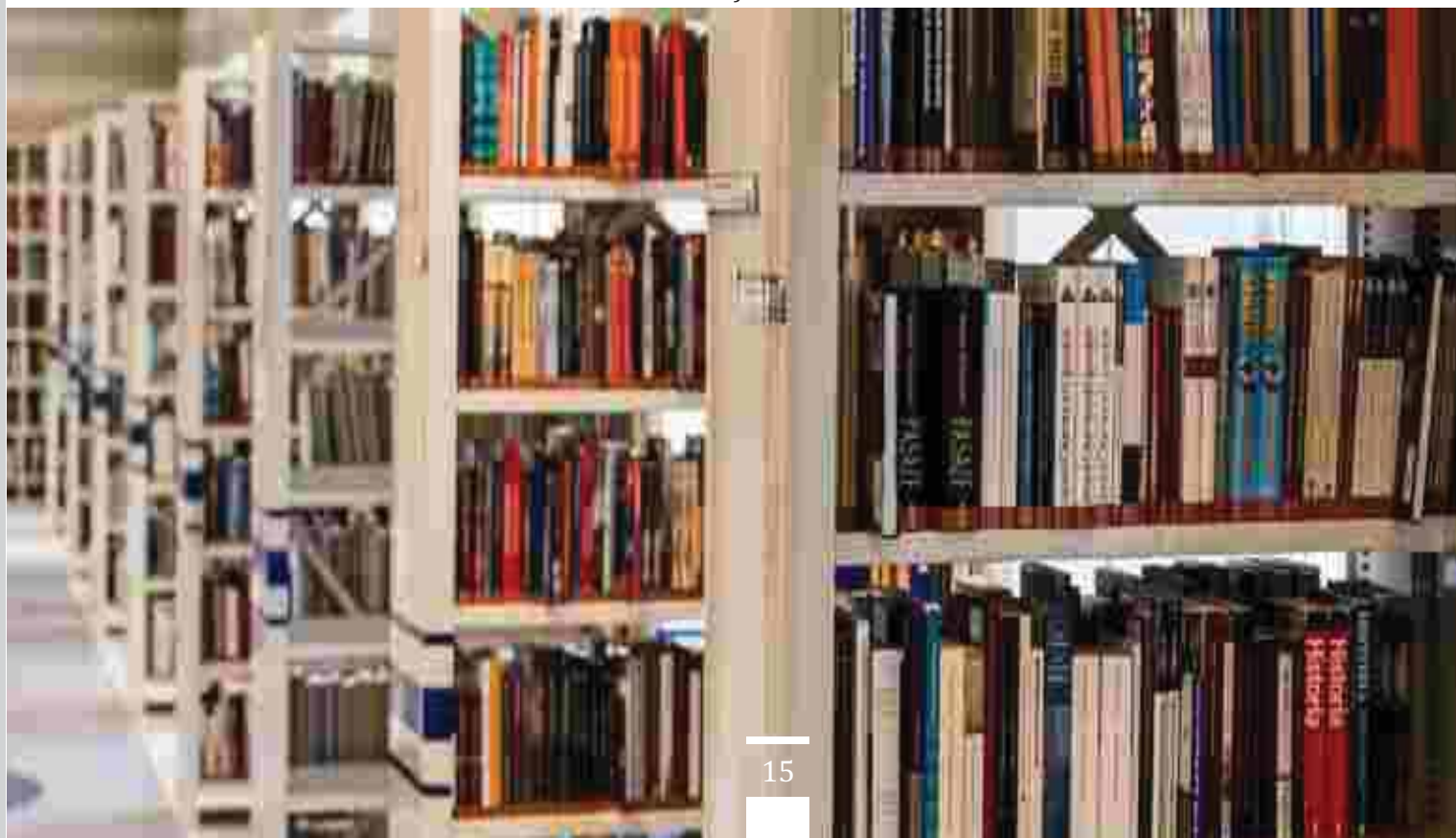
Uvođenje novih tehnologija podrazumijeva kontinuirano obrazovanje

*Doniranje knjiga od strane pojedinaca ali i institucija jedan je od načina obogaćivanja postojećih fondova novim naslovima.
Tim povodom Biblioteka tradicionalno iskazuje zahvalnost svojim vjernim saradnicima.*

Arhivski fond biblioteke

**SLUŽBA ZA RAD SA KORISNICIMA
BIBLIOTEČKIH USLUGA
I PROMOTIVNE AKTIVNOSTI**

Knjiga i biblioteka, povod i mjesto druženja i znanja

Rad sa korisnicima različitog uzrasta kao i obrazovne strukture Biblioteka je realizirala u mreži pozajmnih odjeljenja: Odjeljenja za odrasle, Odjeljenja za djecu sa čitaonicom i igraonicom, Opće čitaonice i Odjeljenja knjiga na stranim jezicima (Američki kutak, Austrijska, Iranska i Turska biblioteka).

Različiti interesi i potrebe sugrađana pred Biblioteku postavljali su važne uloge ali i odgovornost. U cilju pružanja adekvatne i pravovremene stručne pomoći, Biblioteka je svih ovih godina istrajala, suočavajući se sa stalnim problemima očuvanja vlastite infrastrukture, gdje je aktualizacija postojećih fondova novim naslovima bio i ostao trajan zadatak.

Zahvaljujući savremenim tehnologijama, kao i uvođenju programskog servisa **Kooperativni online bibliografski sistem i servisi** (cobiss.bh), obezbjeđen je kvalitetniji i efikasniji pristup informacijama o bibliotečkoj građi. Omogućeno je uvođenje automatizirane pozajmice. U provođenju savremenog načina rada uključeni su svi bibliotečki materijalni i kadrovski resursi, stavljajući ih na uslugu svim našim korisnicima.

Odjeljenje za djecu sa čitaonicom i igraonicom zauzima posebno mjesto u Biblioteci. Uz slikovnice za najmlađe, naslove iz lektire i zanimljiv izbor beletrističkih ali i obrazovnih izdanja, najmlađi se pripremaju za ozbiljnije čitalačko iskustvo. Uz šarenilo enterijera unutar kojeg se dešava mnoštvo različitih „vedrih“ sadržaja: od pričaonica, dječijih radionica, likovnih izlaganja, literanih nadmetanja do kraćih dječijih šetnji kroz biblioteku „tek da se osjeti miris knjige“.

Biblioteka i knjigoljupci iz dječijeg književnog kluba „Knjigolina i prijatelji“ obilježavaju Međunarodni dan dječije knjige na poseban način.

*Noć uz Andersena
u Biblioteci
samo je jedan
u nizu sadržaja.*

Odjeljenje za odrasle je centralno pozajmno odjeljenje. Unutar ugodnog prostora korisnicima je obezbjeđen slobodan pristup policama sa knjigama. Uz bogat fond domaće i strane beletristike, čitaocima je dostupna i bibliotečka građa koja svojim sadržajem upućuje na raznolike naučne oblasti. Za korisnike kao što su slabovidna i slijepa lica ovo odjeljenje dugi niz godina popunjava i zbirku Brajevih i zvučnih knjiga.

U neposrednom kontaktu sa bibliotečkim zaposlenicima, traganje za naslovima knjiga za mnoge predstavlja životnu potrebu „nalik svakodnevnom ritualu“, a za neke tek efemerni izlet s jasnim ciljem koji se pamti.

U cilju popularizacije knjige, čitanja, Biblioteka prigodnim povodima organizira besplatan upis.

Opća čitaonica osim fonda u slobodnom pristupu korisnicima nudi i građu pohranjenu unutar čitaoničkog depoa. U okviru vrijednog fonda monografskih publikacija (arhivski primjerak) kao posebna vrijednost dugi niz godina čuvaju se zasebne zbirke, vrijedne edicije iz oblasti književnosti, historije, filozofije i umjetnosti; sabrana i izabrana djela autora iz domaće i svjetske književnosti te referensna zbirka koja objedinjuje bogat izbor leksikona, različitih enciklopedijskih izdanja, rječnika, geografskih atlasa... Unutar Čitaonice korisnicima su dostupna izdanja iz cjelokupne produkcije bosansko-hercegovačkih izdavača, kao i rijetka izdanja i prijevodi objavljeni izvan bosansko-hercegovačkih izdavačkih okvira.

Pored knjiga u depou se čuvaju i vrijedna izdanja serijskih publikacija. Uz bogat izbor književnih revija i časopisa korisnicima su na raspolaganju i sve druge vrste serijskih izdanja koja tretiraju različite sadržaje društvenog života.

Danas, jedna je od rijetkih koja s ponosom ističe vrijednost kolekcije periodičnih publikacija unutar koje su pohranjena sva relevantna izdanja sa južnoslavenskih prostora.

Opća čitaonica

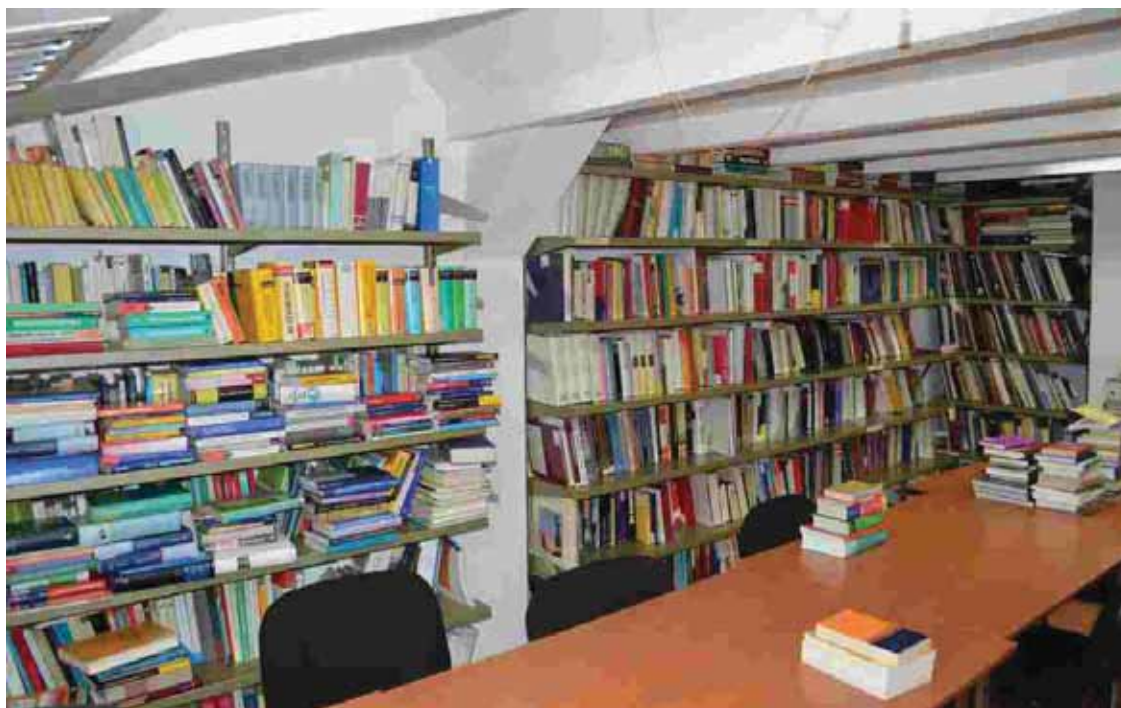

Biblioteke prozori u svijet

Uz kontinuiranu valorizaciju vlastitog kulturnog naslijeđa, Biblioteka „Derviš Sušić“ sudjeluje i u afirmiranju kulturnih i nacionalnih vrijednosti zemalja koje unutar njenih prostora imaju svoje reprezentе. Naime, na temelju programa o kulturnoj saradnji, Biblioteka je sklopila ugovore sa ambasadama Amerike, Austrije, Francuske, Irana i Turske, te je nastalo Odjeljenje knjiga na stranim jezicima unutar kojega funkcionišu: Američki kutak, Austrijska, Iranska i Turska biblioteka, te Francuski kulturni centar (trenutno djeluje samostalno izvan biblioteke). Strane biblioteke, osim što su svojim prisustvom značajno obogatile bibliotečki fond, unaprijedile su i ponudu usluga koju matična biblioteka nudi korisnicima. Strane biblioteke svoje programske aktivnosti prilagođavaju trendu pojačanog interesovanja za izučavanje stranih jezika u našoj sredini, pružajući potporu akademskoj zajednici direktnim sudjelovanjem u provođenju nastavnih programa pokrenutih na Univerzitetu u Tuzli.

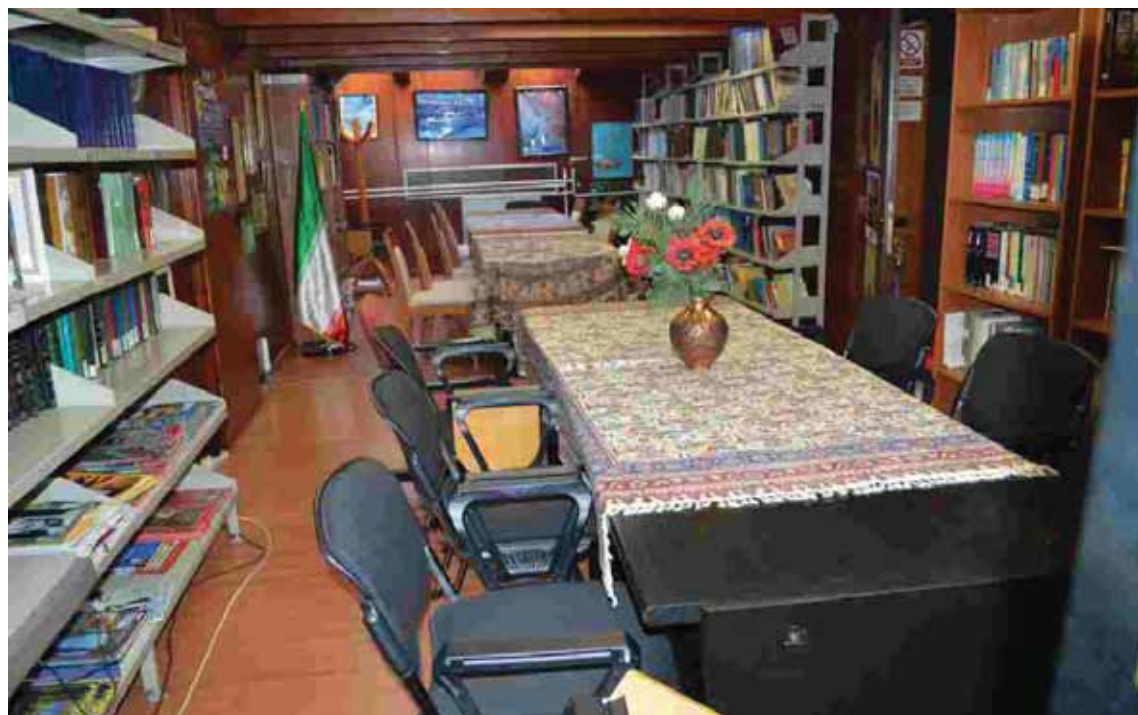
Respektabilna i sadržajno raznolika kulturno-obrazovna dešavanja povod su čestih edukativno-zabavnih druženja ali i privilegiranih bliskih susretanja sa osobitostima kulture zemalja i naroda kojima su ove biblioteke ambasadori.

Austrijska biblioteka

Iranska biblioteka

Turska biblioteka

Američki kutak

Američki kutak

**SLUŽBA ZA MATIČNE POSLOVE
I RAZVOJ BIBLIOTEKARSTVA**

Kao matičnoj biblioteci za razvoj bibliotekarstva unutar mreže javnih i školskih biblioteka Tuzlanskog kantona, posebno centralno mjesto pripada Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci „Derviš Sušić“ Tuzla. Svoju instruktivnu i nadzornu djelatnost biblioteka provodi dugi niz godina u skladu sa zadatim društvenim prilikama i aktuelnim trendovima unutar same profesije s ciljem unapređenja bibliotečke djelatnosti u nauci, obrazovanju, kulturi i društvu općenito.

Ispunjavanje veoma složenih zadataka koji su potaknuti obavezama prema informacijskom e-okruženju, povod su okupljanja stručnjaka iz biblioteka, arhiva i muzeja sa jedinstvenim ciljem da potaknu međusobnu komunikaciju između navedenih baštinskih kuća, a u cilju izgradnje jedinstvenog i otvorenog informacijskog sistema u Bosni i Hercegovini

„Savremeni trendovi u bibliotekarstvu i informacionim znanostima“, o kojoj je bilo riječi na četvrtom Međunarodnom sajmu knjige u Tuzli u okviru sajamskih aktivnosti, posljednjeg dana okupila je posjetitelje i stručnjake iz svih oblasti ne samo iz Tuzle nego i iz Sarajeva, Brčkog, te drugih bosansko-hercegovačkih gradova.

**SLUŽBA ZA ZAVIČAJNU ZBIRKU I
BIBLIOGRAFIJU SA
IZDAVAČKOM DJELATNOŠĆU**

Zbirka, čuvar sjećanja...

Zavičajna zbirka je memorija kulturnog identiteta grada i prostora kojeg iz tuzlanske vizure nazivamo svojim zavičajem. S obzirom na vrijednost, raznovrsnost i značaj publikacija koje ulaze u sastav zavičajnog fonda, ona *de facto* osvjetljava povjest zavičaja, njegovu društvenu strukturu, umjetničko stvaralaštvo, životni put i kreativne dosege značajnih pojedinaca, te druge specifičnosti kulturno-historijskog naslijeđa.

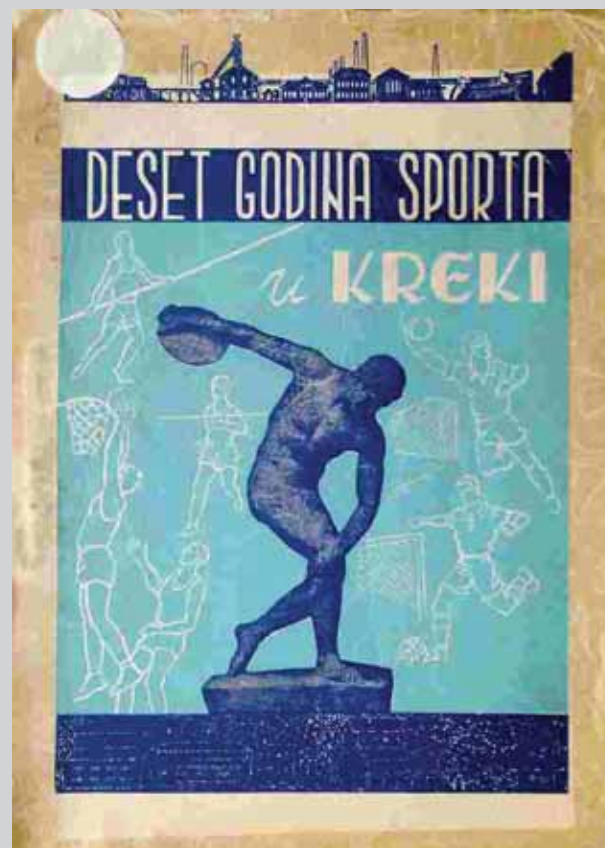
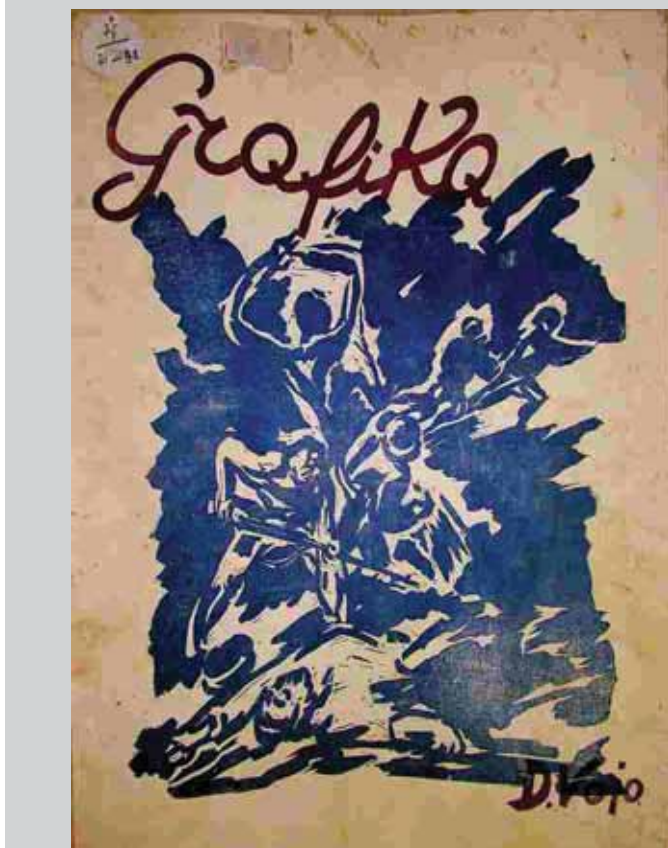
Oslonjena na bogatu prošlost Tuzle, ali i dinamična aktualna dešavanja unutar zavičaja, ona ima ulogu smjernog i pouzdanog baštinka koji obezbjeđuje stalni dijalog sadašnjosti sa prošlošću. Kao dio nacionalnog fonda, ona je sistematski oblikovana, obrađena i kao zasebna vrijednost organizirana kolekcija unutar Biblioteke.

Raduje nas činjenica što Zavičajna zbirka danas čuva vrijedna izdanja nastala krajem devetnaestog i početkom dvadesetog stoljeća. To su naslovi koji nose obilježja prvih štampanih publikacija u Tuzli sa potpisima stamparija Julius Meirtinger, Nikolaus Pissenberger, Jozef Schnürmacher, Risto Sekulić, Jovo Petrović... Velika Gimnazija, itd.

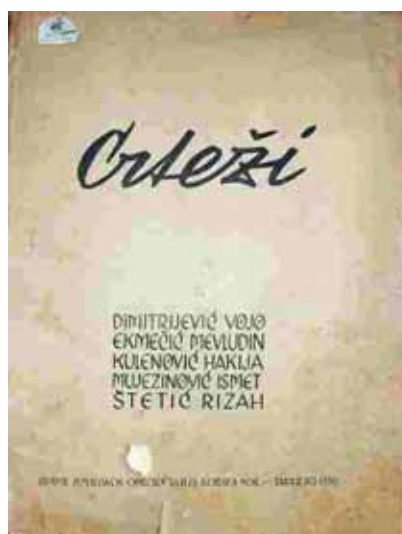
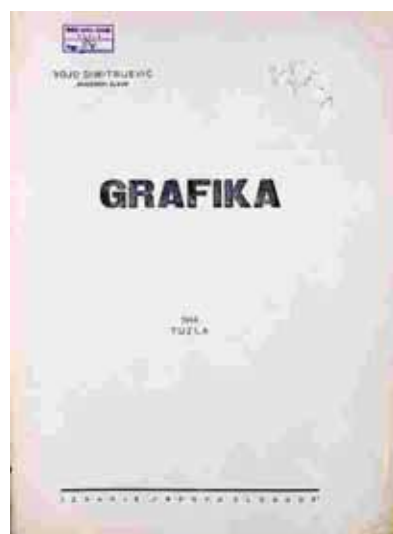
Oni čuvaju i tragove o prvim darodavcima Biblioteke: uglednim tuzlanskim porodicama i kulturno-prosvjetnim društvima. O tome svjedoče brojni pečati, autografi i zapisi vlasnika. Uz rijetka i raritetna izdanja, kolekciju lokalnih monografija posvećenih gradu Tuzli i zavičaju, te kompletnu produkciju tuzlanske akademske zajednice, smješten je i fond periodičnih publikacija koji je po svojoj strukturi i sadržaju veoma značajan i važan za proučavanje kulturne, privredne ali i političke prošlosti Tuzle, zavičaja.

Zbirka baštini i vrijednu kolekciju nekonvencionalne, odnosno efemerne građe, koja osim što predstavlja vrijedan historijski izvor za proučavanje kulturne povijesti, pružajući mogućnost višedecenijskog retrospektivnog uvida u značajnija dešavanja iz kulture, također predstavlja i važnu kulturološku odrednicu o očuvanju vlastitog identiteta.

Pripravna na svaku vrstu rekonstrukcije povjesti svoga grada, Zavičajna zbirka „ulikovski“ pamti!

Stara i rijetka izdanja, danas čine najreprezentativniji dio fonda Zavičajne zbirke

Prve štampane publikacije u Tuzli vezuju se za kraj devetnaestog stoljeća. Naslovi iz tog perioda: pravila, izvještaji, školski i vjerski udžbenici, te književna, historijska i putopisna izdanja ukazuju na bogatu štamparsko-izdavačku djelatnost U Tuzli s kraja devetnaestog i početkom dvadesetog stoljeća. Značajan broj navedenih izdanja čuva Zavičajna zbirka.

Sitni bibliotečki
tisak-plakat od
neprocjenjive je
vrijednosti kao
svjedočanstvo
društveno-kulturnih
dešavanja.

PLAKAT (prema donjonjemačko-nizoz. Plakat od plak mrlja, krpica; engl. poster, franc. affiche, placard; tal. manifesto), pisana, crtana, štampana ili grafički umnožena obavijest najčešće na javnim mjestima. Plakatom se objavljuju naredbe vlasti i obavijesti ustanova, oglašavaju raznorodne priredbe (izložbe, kazalnice, koncerti, filmi i slični plakati). Plakat stoji i kao sredstvo političke agitacije i u ekonomsko-propagandne svrhe. Naročito značenje ima u privrednom životu i tuizmu kao jedno od najraširenijih sredstava reklame. Sadržaj i tekst (slogan reklamna uzređica; lapidarno izražene poeme), te likovna obrada plakata usmjereni su na što upadljivije djelovanje. Likovno-tematski elementi redovno se stiliziraju odnosno reduciraju na bitno, a u primjeni boja teži se za što jachim kolorističkim efektom.

U rimsko doba ispisuju se različite obavijesti, posebno o teatarskim i gladiatorskim priredbama, na izdove ili na drvene pločice. Prve mlađi spominje slikara Kaluda koji je takve pločice olikovao i na njima ispisivao imena glumaca. U roku Srednjeg vijeka plakati se ispisuju rukom, a u nekim slučajevima dolazi nakon pronalaska štamparstva. U 16. st. javlja se kao letak omanjeg formata (trgovački prospekti, kazalnice objave, pomodna noćnja) sa štampanim tekstom uklopljenim u bordurama, te s ilustracijama u drvorezu ili bakrorezu. U 17. i 18. st. čestiji su u Engleskoj i Francuskoj politički letci i karikature.

U prvoj polovini 19. st. rade u Francuskoj književne, kazalnice i političko-satirične plakate u litografiji. Nagli razvitak plakata datira od sredine 19. st., kad je njemački štampar E. Th. Liffuss postavio u Berlinu reklamne stupove za plakate većeg formata. Od 1866. francuski slikar i grafičar J. Cheret usavršava u Parizu tehniku vjesebojne litografije i time omogućuje umnožavanje efektivnih plakata; on je stvorio novi stil plakata, jednostavan, elegantan i duhovit. Cheret je preteča H. Toulouse-Lautreca, koji potkraj 19. st. postaje stvaratelj plakata visoke umjetničke razine (plakati za kazalnice, music-halle i cirkuse). Mnogi slijede njegov način i dalje razvijaju i, kao jedan od glavnih predstavnika »Stila 1900«, A. Mucha. U Njemačkoj i Austriji plakat dobiva karakterističnu fakturu »Jugendstila« i secesije, a u Engleskoj utječu na razvitak plakata ideje reformatora grafičke opreme W. Morrisa, a likovno zanimljive realizacije potpisu A. Beardsley, D. Hawley i F. Walker. Engleski način popularizirao tadašnji američki crtač plakata U. Rusli daje efektivna koloristička i stilski rješenja slikar i grafičar grupe »MFI idustrija«.

U toku 20. st. dolaze do izražaja u formiranju plakata svi glavni savremeni likovni tokovi, napose ekspresionizam (s grotesknim i karikaturalnim elementima), futurizam (s dinamičnom pokretu), kulizam, likovne ideje »Bauhaus«, lapidarni izraz »Nove stvarnosti«, a u posljednje vrijeme i nefigurativnost.

Politički plakat jedno je od često upotrebljivanih sredstava masovne agitacije, posebno je značajna njegova progresivna uloga u Rusli za vrijeme Oktobarske revolucije i kasnijih propagandnih akcija, te za vrijeme Drugoga svjetskog rata. U Engleskoj radi za vrijeme Drugoga svjetskog rata suptilne plakate H. Moore, a u USA J. Montgomery Flagg i Ben Shan. Za vrijeme NOB-a ima je i u nas politički plakat značajnu funkciju u mobilizaciji masa za borbu protiv okupatora.

Koliko je plakat bitan reprezent kulturnih dešavanja potvrđuje i ovaj povod odnosno pokušaj rekonstrukcije kulturnih zbivanja u Tuzli na način da preciznost informacije i slike odnisi vrijeme i događaj i nas u tom vremenu koje zovemo PROŠLOST.

Predstavljanje grada i onog što zovemo njegovom kulturnom poviješću, bez valorizatorskih pretenzija, preko memorabilnih informacija »na krpici papira« autentičan je putokaz kroz kulturnu prošlost od početka pedesetih do kraja osamdesetih.

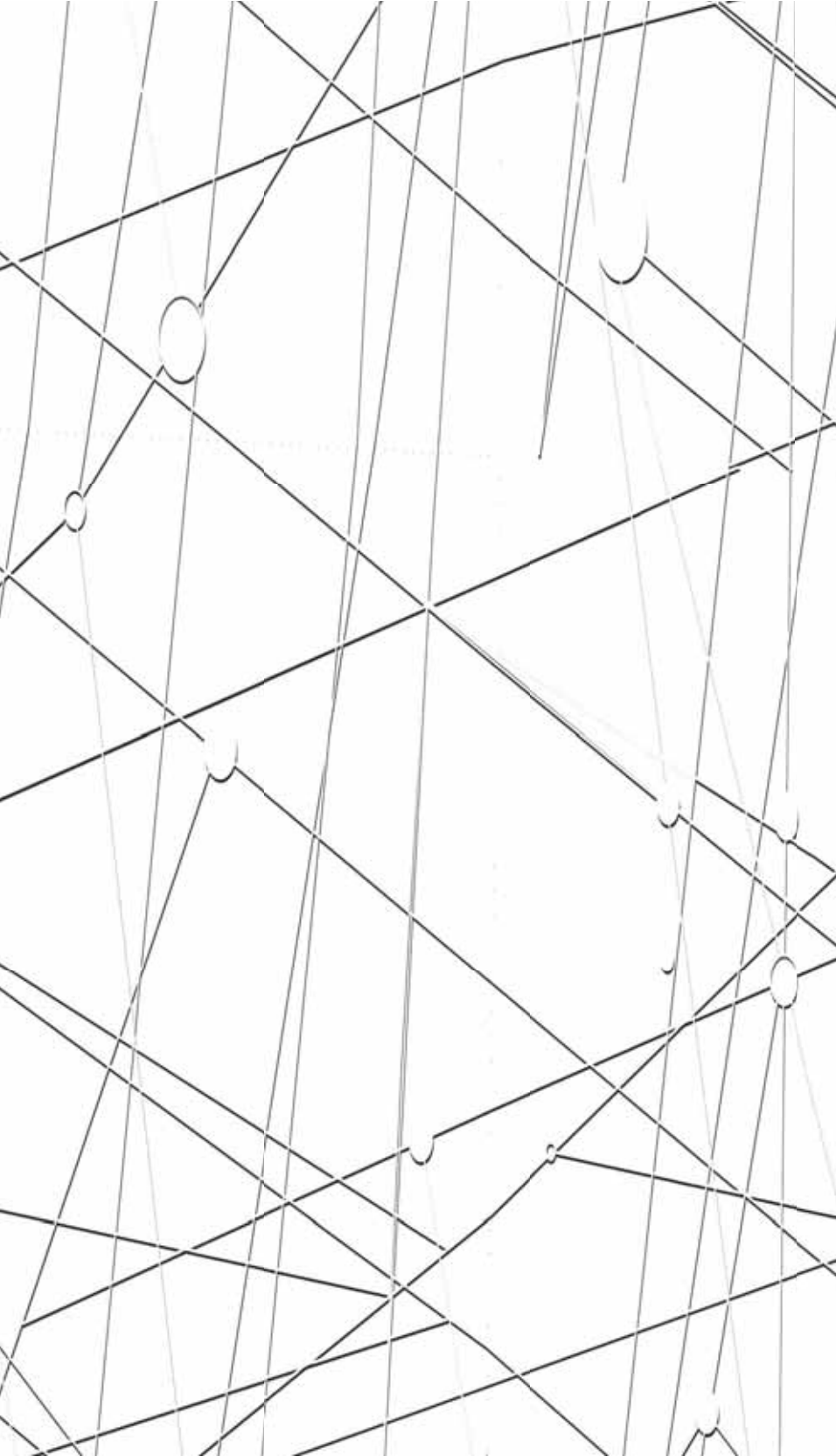
Dakle, naše namjere jesu da se prepoznamo unutar vremenskog prostora koji je već odavno iza nas, ali i da pokušamo u ovoj izložbenoj pozajmici identifikovati neke nove momente koji su možda odraz estetskih vrijednosti dajućih nam nekonvencionalne građe ili prepoznavanja načina na koji plakat komunicira sa okruženjem: poziv, agitacija, obavijest... ili, nek nostalgčno susretanje.

Uz knjige Derviša Sušića, kao i djela koja govore o njemu, Zavičajna zbirka čuva i lične predmete pisca.

IZDAVAČKA DJELATNOST

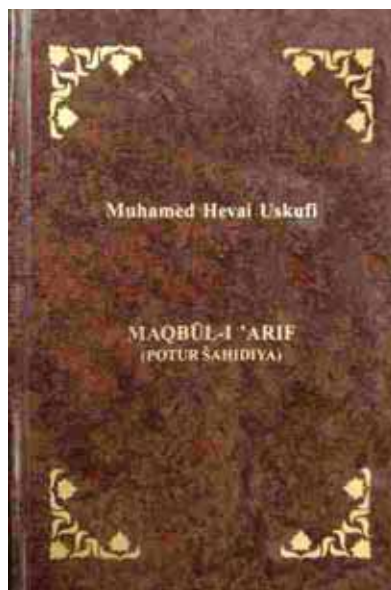
Izdavačka djelatnost u Biblioteci odvija se u okviru zadatih smjernica s ciljem upoznavanja i vrednovanja zavičajne kulturne baštine. Jasno definirana programska orijentacija izdavačke djelatnosti Biblioteke, koja je organizaciono vezana za njenu Zavičajnu zbirku, korisnicima treba da predstavi publikacije koje obrađuju teme iz bibliotečke struke, kao i sadržaje najznačajnijih publikacija iz fonda, prije svega zavičajnog, na čiju vrijednost je nužno ukazivati. Biblioteka svoju izdavačku funkciju jasno prepoznaje i, usmjeravanjem pažnje na klasične autore iz zavičajnog kruga, objavljivanjem njihovih rukopisa ili manje poznatih djela. U okviru navedenog izdavačkog koncepta pojavio se čitav niz različitih publikacija, među kojima je važno izdvojiti reprint izdanja Kranjčevićeve zbirke pjesama Trzaji iz 1902. godine.

(...) Ponovno štampanje Kranjčevićeve zbirke pjesama Trzaji, čije prvo tuzlansko izdanje datira iz 1902. godine, za naš grad i našu biblioteku veoma je važno. Ne samo kao plemeniti čin kojim želimo obilježiti 150-tu godišnjicu od rođenja velikog pjesnika, nego i zbog samog prepoznavanja vlastite kulturne povjesti, unutar koje značajnu kulturološku odrednicu predstavlja i ova knjiga S. S. Kranjčevića. Za biblioteku i njenu zavičajnu kolekciju štampanje obnovljenog izdanja ove knjige predstavlja potvrđivanje svrhovite misije koja se ogleda u vlastitom doprinosu vrednovanja, ali i očuvanja zavičajne kulturne baštine. Stoga, štampanje ove knjige, samo je jedno u nizu budućih koje će predstavljati naše programske težnje, a u cilju valorizacije i njegovanja onih vrijednosti kulture koje upravo počivaju i na jedinstvenim bibliotečkim iskustvima.

Dr. sc. Edin Jahić

Biblioteka kao suizdavač i vrijednih leksikografskih poduhvata

*Reprint izdanje Uskufijevog bosansko-turskog rječnika iz 1631. godine.
(Tuzla, 2001.)*

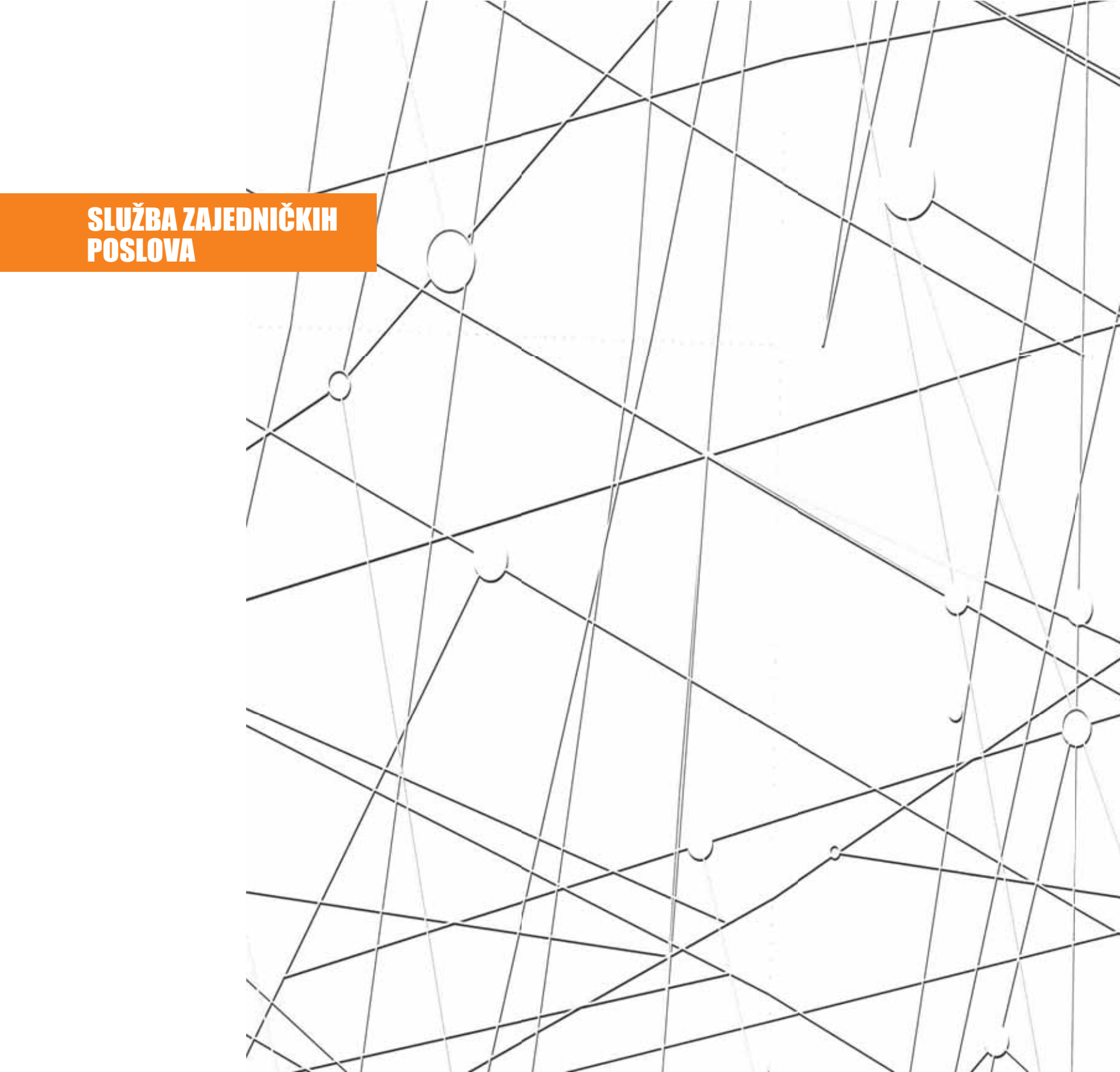
*Rječnik turcizama u bosanskom jeziku sa tumačenjem i prevodom na engleski jezik, autora Faruka Ibrahimovića
(Tuzla, 2012.)*

U sklopu obilježavanja 65 godina postojanja i rada Narodne i univerzitetske biblioteke „Derviš Sušić“ u Tuzli je promovirana i monografija o Biblioteci. (Tuzla, 2011.)

*Reprint izdanje
Silvije Strahimir Kranjčević: Trzaji
(Tuzla, 2015.)*

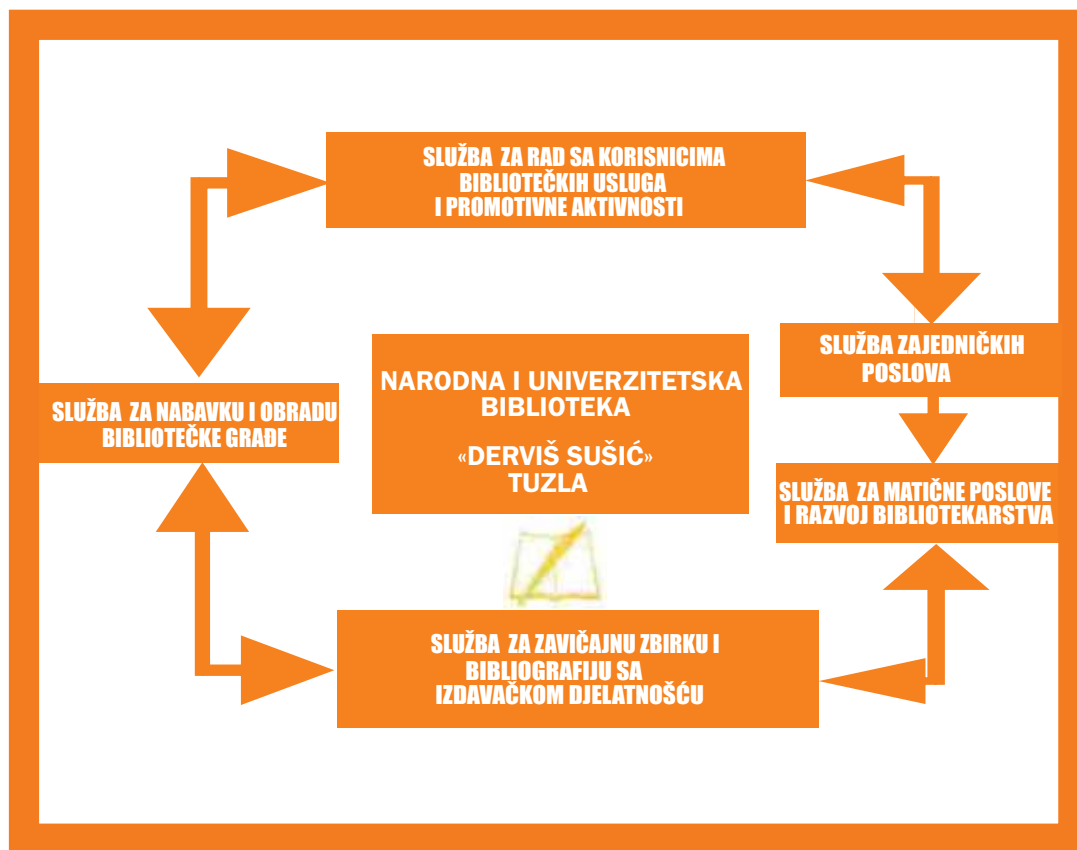

**SLUŽBA ZAJEDNIČKIH
POSLOVA**

Služba zajedničkih poslova koordinira i prati rad svih ostalih službi Biblioteke. Uz pravne i računovodstvene poslove, brine o zaštiti i održavanju cjelokupne imovine. Kao važan oslonac ostalim službama sudjeluje i u pružanju različitih usluga našim korisnicima, te brine da cjelokupno poslovanje Biblioteke nesmetano funkcionira.

Šematski prikaz organizacije Biblioteke

Uposlenici Biblioteke u 2016.

Dr. sc. Edin Jahić, direktor

Alijagić Indira, rukovodilac Službe za nabavku i obradu bibliotečke građe

Antunov Suzana, bibliotekar – voditelj Odjeljenja za odrasle

Babajić Sabina, rukovodilac Službe za zavičajnu zbirku i bibliografiju sa izdavačkom djelatnošću

Bolić Fadila, viši knjižničar u Odjeljenju za djecu za čitaonicom i igraonicom

Cvijetinović Vesna, rukovodilac Službe zajedničkih poslova

Čajtinović Nijaz, portir – vozač - kurir

Damadžić Sejbin, operator na računarskom sistemu

Dukić Sanja, bibliotekar – voditelj Američke čitaonice

Duraković Emina, viši knjižničar u Opštoj čitaonici

Džihanović Nusreta, viši knjižničar za obradu monografskih publikacija

Galešić Amela, bibliotekar – saradnik za promotivne aktivnosti

Hajdarbegović Jasmina, tehnički sekretar - arhivar

Halilović Muhterema, rukovodilac Službe za rad sa korisnicima bibliotečkih usluga i promotivne aktivnosti

Kikanović Zekira, bibliotekar – voditelj Odjeljenja za djecu sa čitaonicom i igraonicom

Kosovac Saliha, saradnik za javne i školske biblioteke

Kovačević Mevlija, kuhar – kafe kuharica

Mahmuzić Šaban, vozač – domar

Memić Denis, sistem inženjer

Muharemagić Alisa, bibliotekar – informator u Odjeljenju za odrasle

Muharemagić Izet, rukovodilac Odjeljenja za računovodstveno-finansijske poslove

Mujdanović Mina, spremačica

Omerćehajić Amira, bibliotekar za obradu periodičnih publikacija

Osmančević-Hodžić Enisa, bibliotekar – voditelj Austrijske čitaonice

Rahmanović Sabina, spremačica

Sarajlić Zijad, bibliotekar za obradu monografskih publikacija

Sijerčić Maksida, bibliotekar za nabavku bibliotečke građe

Suljkanović Azra, bibliotekar za obradu monografskih publikacija

Tanović Fahrudin, portir – referent za skeniranje i poslove zaštite od požara

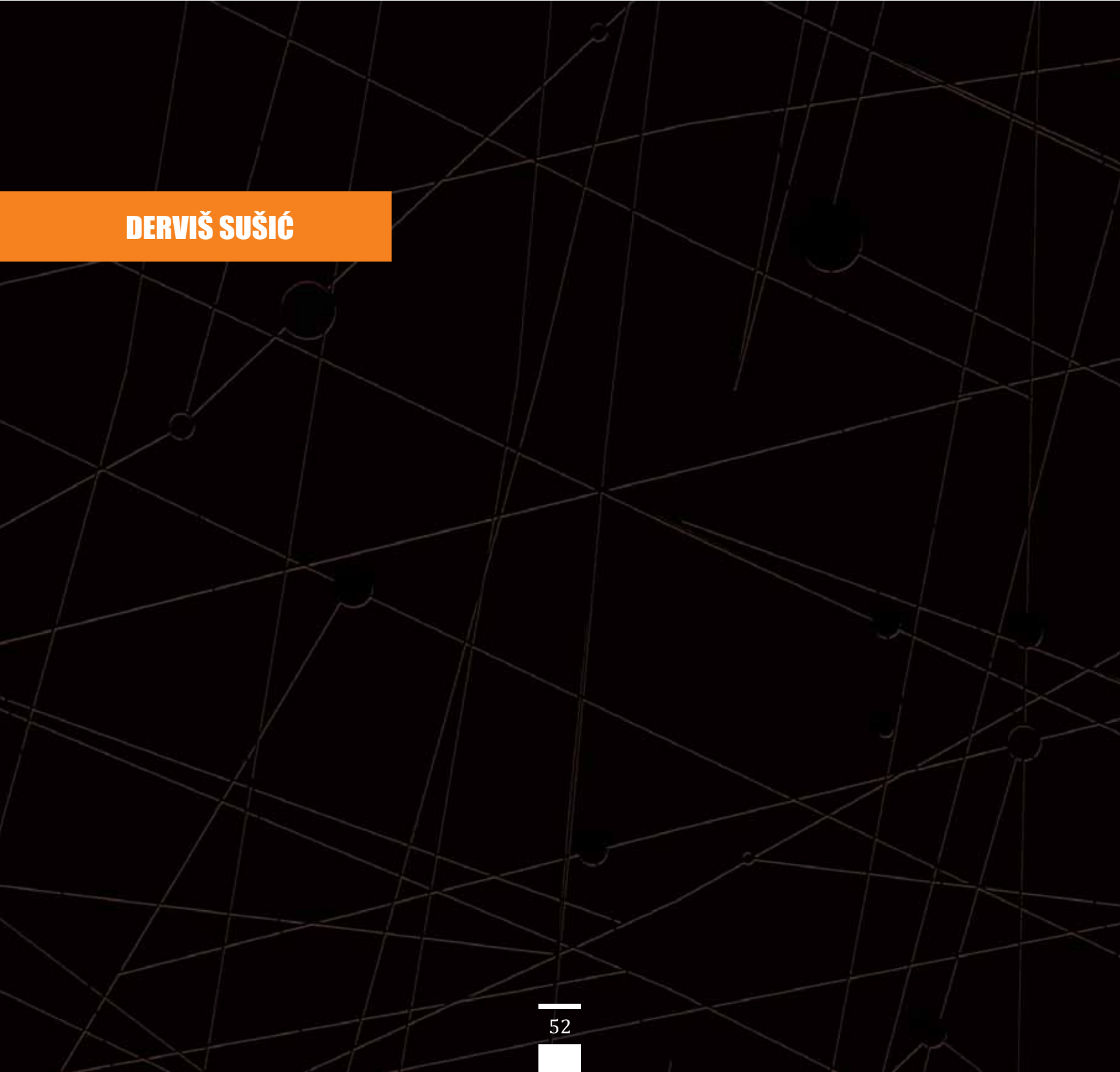
Žunić Enisa, rukovodilac Službe za matične poslove i razvoj bibliotekarstva

Kolektiv JU Narodne i univerzitetske biblioteke „Derviš Sušić“ Tuzla, juni 2016.

Kolektiv JU Narodne i univerzitetske biblioteke „Derviš Sušić“ Tuzla, juni 2016.

DERVIŠ SUŠIĆ

Kolektivna Narodna Biblioteka - Tuzla

Dragi i drage moje! Gleda li ista lepota u
životu čoveka "srednjih srećih godina", nego
bi u dnu istih navika i zadovoljstva pripadaju
koji stalno drugog s knjigom kao živim
bićem!?

Hvala vam na divnom sjećanju. Molim
vas, dok sam živ, vi i kao kolektiv i kao
pojedina ličnost, kad se nađe u nekoj, nekak
me odmah zove! Napisati sve što mogu i sve
što dopušta ovo trajanje koje životom živimo.
Sve vas voli i stalno je uz vas,
Vaš
Jerina

Knjige Derviša Sušića

Derviš Sušić

„Tuzla i moja spisateljska biografija isprepleteni su toliko da više ne znam tačno ni koje mjesto da imenujem kad me pitaju gdje sam rođen. Književno - u Tuzli. U to sam siguran“. Ove riječi o sebi Derviš Sušić je zapisao u okviru pogovora kojim je praćen izlazak njegove tuzlanske trilogije. Ova izjava potvrđuje piščevu višeznačnu i duboku povezanost sa Tuzlom. Dakle, Sušićeva biografija vezana je za Tuzlu, u kojoj je završio tadašnju nižu gimnaziju. Zatim u Sarajevu Sušić pohađa učiteljsku školu. Početak Drugog svjetskog rata nije zaobišao ni gimnazijalca Sušića. Rat će svojim strahotama i užasom trajno obilježiti njegov profesionalni put. U svojim biografskim bilješkama on će zapisati: „A život mi se pobrinuo za životopis mimo svakog uhodanog pravila.“

Sušićev poratni angažman uz književno obraćanje, bilo je i novinarstvo, a posebno značajna je bila njegova društvena angažiranost unutar institucija kulture. Dugi niz godina bio je na čelu tuzlanske Narodne biblioteke, Regionalnog istorijskog arhiva Tuzla, ali i važan dramaturg u Narodnom pozorištu Tuzla. Derviš Sušić je, prema izjavama svojih sugrađana - Tuzlaka, najplodonosnije godine svoga života proveo radeći i živeći u našem gradu.

U njegovoj „tuzlanskoj“ biografiji piše: Sušić je u jesen 1945. u Tuzli napisao svoj prvi novinski izvještaj, u Tuzli je napisao i svoju prvu knjigu *S proleterima*. U Tuzli su napisana i Sušićeva kapitalna djela *Ja, Danilo, Pobune, Uhode, Hodža strah*, zatim *Žestine*, roman za djecu *Kurir* i čitav niz drugih književnih i literarno-publicističkih radova. Roman *Uhode*, koji je uvršten među deset najboljih romana dvadesetog stoljeća, najvjerovatnije je nastao upravo u biblioteci.

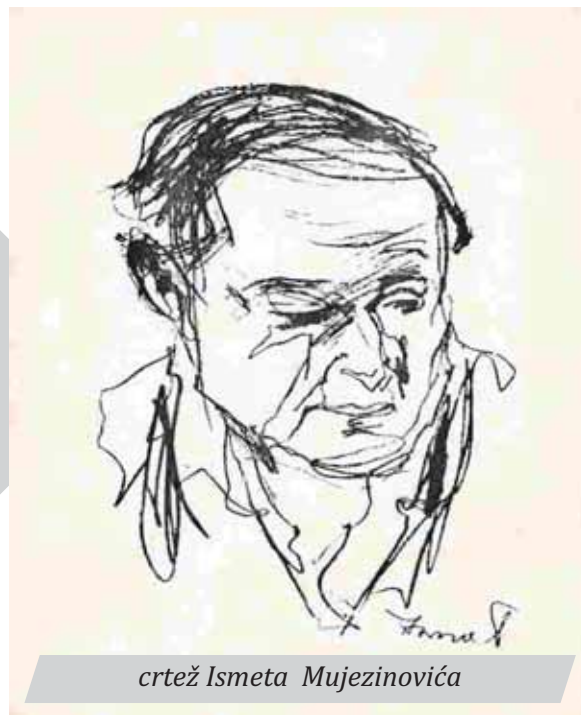
(...) ostajao je do kasno u Biblioteci, a ujutro bi u njegovoj kancelariji osvitla gomila zgužvanih papira. Ponovo bi razmatavao te papire, nešto prepravljao, prekucavao (...) (Škondrić, Đ.)

Nakon što je nastao rukopis *Uhoda*, prvi njegov čitalac bio je Meša Selimović. On je sa zadovoljstvom prihvatio da napiše recenziju i preporuku za štampanje.

(...) Od Meše sam mnogo naučio što se književnog zanata tiče, ali uvijek sam prihvatao samo ono što mi je pomagalo da idem svojim putem. Meša mi je bio recenzent nekoliko knjiga. Proveli smo mnogo sati u razgovorima o mojim tekstovima i o mnogo čemu na što su tekstovi navodili da se razgovara. Zahvalan sam mu za sve što mi je pomogao. (...) (D. Sušić)

Portret Derviša Sušića

crtež Ismeta Mujezinovića

Portret Derviša Sušića

crtež Meme Derviševića

U Tuzli su također napisane i Sušićeve drame: *Jesenji cvat*, *Ne čekajući Mijata*, *Bujrum*, *Veliki vezir*, *Posljednja ljubav Hasana Kaimije*, kao i čitav niz pozorišno-scenskih kolaža, igrokaza, recitala... Neke od navedenih naslova u rukopisu biblioteka čuva kao posebnu vrijednost unutar svoje Zavičajne zbirke.

Sušićevo ime neposredno je vezano za razvoj Narodnog pozorišta u Tuzli. Na nagovor ondašnjeg upravnika pozorišta Radoslava Zoranovića, Sušić ulazi u svijet teatra.

Dramatizacijom romana *Ja, Danilo*, započinje Sušićev interes za dramsku književnost, koja će najvećim dijelom biti vezana za scenu Narodnog pozorišta Tuzla.

U povijesti Narodnog pozorišta Sušić je ostao jedan od najvažnijih dramskih pisaca, dakle ne samo kao auotor čija su djela repertoar Pozorišta učinila osobenim, nego i kao pisac kojeg Narodno pozorište Tuzla i danas slavi kao svoga kućnog autora.

Sušićevo upravljanje tuzlanskom Narodnom bibliotekom uvijek je posebno isticano. Njegovim dolaskom u našu Biblioteku postavljeni su čvrsti temelji svim budućim aktivnostima koje je ta Biblioteka provodila, primjereno vremenu ali i društveno-kulturološkim zahtjevima sredine. Dolaskom pisca na čelo kuće, stvarane su pretpostavke za otvaranje Biblioteke ka većim bibliotečkim centrima. Svojim autoritativnim stavom unutar tuzlanske sredine, Sušić je uspijevaao iznaći finansijsku podršku za unapređenje bibliotečkog poslovanja. Uz povećanje broja zaposlenih, osmišljavao je i provodio kupovinu skoro svih relevantnih naslova unutar regionalne izdavačke produkcije, ostavljajući pri tome tragove i o vlastitim čitalačkim afinitetima. Derviš Sušić je otvarao odjeljenja Biblioteke u gradskim i prigradskim naseljima i školama, kao i unutar fabrika i uz rudarske revire.

Rudari postaju mecene kulture, uz sudjelovanje u nabavci knjižnog fonda, oni podržavaju i ostale aktivnosti od kojih posebno kulturno-promotivne.

Sušićevo prisustvo u Biblioteci: autoritativno i ljudski toplo, trajno je integrisano u povijest Biblioteke i zbog same činjenice da tuzlanska Biblioteka od 2002. nosi njegovo ime.

* Unutar teksta korišteni bio-bibliografski podaci: *Slovo u povodu smrti akademika i književnika Derviša Sušića* (M. Muradbegović), Tuzla, 1990.

Međunarodni književni susreti Cum grano salis 2015. godine u znaku 90. godišnjice od rođenja Derviša Sušića.

Uposlenici Biblioteke s posebnim poštovanjem odnose se prema Dervišu Sušiću, piscu i upravnik Biblioteke. To čine i organizirajući različite, prigodne sadržaje. Sudjelovanjem u manifestaciji obilježavanja 90 godina od rođenja Derviša Sušića u rodnom gradu Vlasenici, kao i odavanjem počasti piscu obilaskom njegovog groba u Sarajevu.

BILJEŠKE ČITALACA

Veliki je broj onih kojima je Biblioteka bila važno, čak formativno mjesto, svraćali su ovamo u potrazi za informacijama, ali i zbog velike potrebe za čitanjem, privučeni mirisom knjige koji će ih obilježiti za cijeli život. Nekima je Biblioteka bila važna u procesu ličnog obrazovanja, nekima je bila radni prostor, u njoj su spremali svoje fakultetske ispite, ili su tu napisali svoju prvu pjesmu, ili pripovijetku. Dobro bi bilo na jednom mjestu imati svjedočenja svih onih koje je Biblioteka na taj način obilježila. Imati sva svjedočenja na jednome mjestu, nažalost, nije moguće, ali evo tek nekoliko bilješki koje su ispisali naši čitaoci...

Kada sam došao na studij u Tuzlu, 2010. godine, jedna od primarnih potreba bila mi je da postanem članom NUB Derviš Sušić jer, osobi koju svijet knjige uvuče u sebe prebivanje u tom svijetu znatno je siromašnije bez biblioteka. Danas, kada studentski dani pripadaju samo lijepim uspomenama, jedan od nosioca tih uspomena je i Biblioteka i njeno osoblje. Strpljivom susretljivošću njenih uposlenika u tuzlanskoj Biblioteci naučio sam, između ostaloga, što je to UDK sistem i kako ga koristiti, kako koristiti program COBISS u potrazi za naslovima i još mnogo toga. U gotovo svakodnevnim, dugotrajnim i zahtjevnim posjetima Biblioteci nisu me dočekivali samo profesionalnost i spremnost na pomoć nego i ona neobavezna, neformalna ljudska toplina, ljubav i osmijeh tako da sam Biblioteku počeo osjećati kao nešto svoje, mjesto gdje se mogu ponašati udomaćeno a ostale ljude koje susrećem tamo počeo sam smatrati svojim prijateljima. Prisustvovao sam velikom broju promocija knjiga i naučnih skupova koji su se održavali u prostorijama Biblioteke, u njenoj Čitaonici i Zavičajnoj zbirci napisao sam nekoliko istraživačkih i publicističkih radova, od gotovo svih knjiga kojima je Biblioteka bila izdavač ili suizdavač uvijek se našao i jedan primjerak za mene a brojni slučajni susreti sa raznim kulturnim djelatnicima Tuzle koje sam u njoj doživio prerasli su u velika i čvrsta prijateljstva. Ovo su samo neki od razloga koji mi trenutno padaju na pamet zbog kojih sam i danas, iako više ne živim u Tuzli, i dalje član NUB Derviš Sušić.

Marko Matolić

(...) Bila je ostala za mene kuća puna knjiga u koju sam ulazila s djetinjim uzbuđenjem, i onda kada više nisam bila dijete, ustvari, uvijek iznova s nadom da idem po neku posebnu, najljepšu, najuzbudljiviju... Sjećam se mirisa knjiga, zatvorenih očiju bih prepoznala sobe ove kuće. Za generaciju kojoj nije blještavi televizijski ekran popunjavao vrijeme, nudio svijet na dlanu, ali bio i nametljivi mamac u dokolicu bez vrijednog sadržaja, samo knjiga je omogućavala izvanrednu avanturu duha, osvajanje i usvajanje tuđine (svijeta), nevjerovatno šarenilo ljudskih sudbina kao dragocjeno upotrebljivo iskustvo, lekcije za izgrađivanje dobrog ukusa i visokih moralnih i estetskih kriterija na kojima prava literatura stoji i od toga živi. (...)

Mr. Meliha Terzić

U povodu jubileja Narodne i univerzitetske biblioteke „Derviš Sušić“ u Tuzli htio bih se osvrnuti na saradnju sa predstavnicima Zavičajnog odjela, za što me veže dugogodišnje korištenje fundusa knjiga i drugih dokumenata za različite potrebe, u šta se najviše ubraja moja radoznalost vezana za Tuzlu i njenu istoriju. Uvijek radi da pomognu uposlenici ovog odjela su iskazivali veliku požrtvovanost da pronađu ono što je trenutno bila moja potreba u sklapanju složenog mozaika istorije grada Tuzle. Posebno bih htio naglasiti veliku predanost u radu kod pripreme i uređenja časopisa „Stav“, čiji sam ja bio glavni urednik, a koji je nekoliko godina izlazio pod pokroviteljstvom Biblioteke. Predanost radu, odgovornost, ljubav prema knjizi i pisanoj riječi, ostavio je dubok trag u saradnji i kod drugih korisnika usluga ovog odjela, posebno u pripremi i realizaciji radova koji su objavljeni zahvaljujući bogatstvu sačuvanog pisanog kulturnog blaga u ovom odjelu. Sa dubokom vjerom i nadom da će ovaj odjel pomoći i budućim generacijama u izučavanju kulturne istorije zavičaja, buduće godišnjice će pokazati važnost postojanja Zavičajnog odjela Biblioteke „Derviš Sušić“ u Tuzli.

Akademik Enver Mandžić

(...) Među policama biblioteke osjećam se kao u nekom paralelnom svijetu koji uliva i strah i sigurnost istovremeno, jer u njemu moja lična priča dobija nove, drukčije dimenzije.

Strah od obilja, mudrosti, proživljenih života, tolikih iskustava kojima nisam dorasla, a i od tragova prethodnih čitalaca, saputnika na istoj stazi. (...)

*Dr. Vojislava Vasiljević,
umirovljeni profesor*

Moj otac Jusuf i njegov prijatelj Džemal tridesetih godina prošlog stoljeća čitali su knjigu priča „Hiljadu i jednu noć“. Pažnju su im privukla imena pozitivnih ličnosti iz navedenih arapskih priča. Ova knjiga je bila povod da Jusuf i Džemal svojim budućim sinovima dadnu imena. Po dogovoru: prvi rođeni sin je dobio ime Eldar, a meni poslije rođenom, dato je ime Amgijad. Dakle, ovo je moje najintimnije iskustvo sa Bibliotekom, koja je posredovala u određenju moga imena. Možda je to razlog koji je mene odredio da postanem njen stalni korisnik.

Amgijad Bećirbašić

Član sam Biblioteke od maja 1946. godine. Kao učenik niže gimnazije bio sam sudionik otvaranja Gradske biblioteke. Prve knjige, namjenjene Biblioteci vidio sam složene na podu prazne učionice u staroj Gimnaziji. Rekli su mi da su za Biblioteku, jednu sam već tad odabrao (od A. Beljajeva), a potom je i posudio u novootvorenoj Biblioteci.

Slavko Vešara (rođ. 1932.)

Osnovno obrazovanje stječemo u školama, ali ono nije dovoljno. Njega nadograđujemo u biblioteci. Od školskih i studentskih dana ništa mi nije bilo važno kao knjiga, pa i danas. Čest sam posjetilac naše Biblioteke gdje u njenoj riznici pronalazim ono što mi je potrebno za moj rad. Malo bih uradio da nema naše Biblioteke, jer čitav svijet je u njoj.

Faruk Ibrahimović

Biblioteke su od antičkih vremena do danas pokazatelj stepena razvoja civilizacije i kulture jednog društva. Od početaka prvih pisanih tragova osjećala se potreba da se nagomilano znanje deponuje na jednom mjestu i prenosi na sljedeće generacije. Tuzlanska Gradska biblioteka, koja nosi naziv po Dervišu Sušiću, čiji se književni opus odlikuje dubinom misli i britkošću pera, kao čuvar stečenog znanja naših prethodnika, ali i savremenika, predstavlja nezaobilazno mjesto za svakog pojedinca koji želi proširiti i produbiti svoje znanje. Gradska biblioteka mi je nekoliko puta u toku istraživanja kulturoloških fenomena grada Tuzle i njegove šire okoline, predstavljala polaznu i krajnju tačku, kao vrijedan izvor podataka krucijalnih za istraživanu temu. Posebno želim istaći značaj Zavičajne zbirke, te ozbiljnost, akribičnost, metodičnost i sistematičnost u njenom radu, kao i otvorenost u komunikaciji, jednog od najbitnijih elemenata saradnje. Iako postoji bojazan, da će nove tehnološke inovacije u potpunosti potisnuti knjigu, onakvu kakvu je shvatamo i doživljavamo u konvencionalnom smislu, smatram nezamjenjivim draž čitanja, pretraživanja zapisanih misli i ideja i sam proces spoznaje iz knjiga i dokumenata. Nadam se da će Biblioteka „Derviš Sušić“, zadržati šarm starine, usvajajući moderne metode rada s ciljem lakše dostupnosti korisnicima različitih profesionalnih profila.

Senad Begović

SADRŽAJ

4-5		PREDGOVOR
6-11		UVOD
12-15		SLUŽBA ZA NABAVKU I OBRADU BIBLIOTEČKE GRADE
16-32		SLUŽBA ZA RAD SA KORISNICIMA BIBLIOTEČKIH USLUGA I PROMOTIVNE AKTIVNOSTI
33-35		SLUŽBA ZA MATIČNE POSLOVE I RAZVOJ BIBLIOTEKARSTVA
36-42		SLUŽBA ZA ZAVIČAJNU ZBIRKU I BIBLIOGRAFIJU SA IZDAVAČKOM DJELATNOŠĆU
43-45		IZDAVAČKA DJELATNOST
46-50		SLUŽBA ZAJEDNIČKIH POSLOVA
52-62		DERVIŠ SUŠIĆ
63-68		ČITAOCI O BIBLIOTECI

Zavičajna zbirka

02

NARODNA

027.53(497.6 Tuzla)"1946/2016"

0125160

NIB "DERVIŠ SUŠIĆ"

CORISS e

1946 NARODNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA 2016

«DERVIŠ SUŠIĆ» TUZLA

ISBN 995852546-1

9 789958 525469